

บทบาทภารกิจและแนวทางการปฏิบัติงาน

กองพัฒนาสังคมกลุ่มเป้าหมายพิเศษ กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ

ปีงบประมาณ พ.ศ. 2568

CONTENT

01

โครงสร้างกองฯ /แนะนำหัวหน้ากลุ่ม
/ฝ่าย

02

บทบาท อำนาจหน้าที่ พันธกิจ ภารกิจ
โครงสร้างกองฯ /แนะนำหัวหน้ากลุ่ม/ฝ่าย

03

แนวทางการปฏิบัติงาน
โครงการ/กิจกรรมสำคัญ

ผู้บังคับบัญชา กองพัฒนาสังคมและกลุ่มเป้าหมายพิเศษ

นายบรรชา ช่างเหล็ก
ผู้อำนวยการกองพัฒนาสังคมกลุ่มเป้าหมายพิเศษ

อำนาจหน้าที่

กองพัฒนาสังคมกลุ่มเป้าหมายพิเศษ

1

พัฒนารูปแบบ แนวทางในการพัฒนาสังคม
กลุ่มสมาชิกนิคมสร้างตนเอง กลุ่มราษฎร
บนพื้นที่สูง และกลุ่มเป้าหมายพิเศษ

2

ส่งเสริม สนับสนุน และประสานการดำเนินงาน
การพัฒนาสังคมกลุ่มสมาชิกนิคมสร้างตนเอง
กลุ่มราษฎรบนพื้นที่สูง และกลุ่มเป้าหมายพิเศษ

3

ดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยการจัดที่ดิน
เพื่อการครองชีพ เฉพาะในส่วนที่เกี่ยวข้องกับ
นิคมสร้างตนเอง และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง

4

ดำเนินกิจกรรมตามโครงการพระราชดำริ
โครงการตามพระราชประสงค์ โครงการ
พระดำริ และโครงการอื่นที่ได้รับมอบหมาย

5

กำกับ ดูแล ติดตามการดำเนินงานของหน่วยงาน
ภายใต้สังกัด รวมทั้งปฏิบัติงานหรือสนับสนุน
การปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

พันธกิจกองพัฒนาสังคมกลุ่มเป้าหมายพิเศษ

01.

พัฒนากลไกระบบการบริหารจัดการที่ดิน การใช้ประโยชน์
ตามกฎหมายอย่างมีประสิทธิภาพ

02.

พัฒนาแนวทางการจัดสวัสดิการสังคม พัฒนาศักยภาพ
และสร้างเสริมคุณภาพชีวิต กลุ่มเป้าหมายสู่การพึ่งตนเอง
อย่างยั่งยืน

03.

ส่งเสริม สนับสนุน ประสานภาคีเครือข่ายทุกภาคส่วน
ให้เกิดพลังขับเคลื่อนการจัดสวัสดิการและพัฒนาสังคม
ที่เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายในพื้นที่

04.

พัฒนาระบบฐานข้อมูล และกลไกการขับเคลื่อน
การบริหารจัดการองค์กรที่มีประสิทธิภาพ

โครงสร้างและบทบาทภารกิจ

ส่วนกลาง 5 กลุ่มงาน และ 1 ฝ่าย

ฝ่ายบริหารทั่วไป

- สนับสนุนการขับเคลื่อนงานภายในกองพัฒนาสังคม
กลุ่มเป้าหมายพิเศษ รวมถึงหน่วยงานในสังกัด ประกอบด้วย
งานสารบรรณ งานพัสดุ งานงบประมาณ และงานบุคลากร

นางสาวนฤมล บุญศรี
นักพัฒนาสังคมชำนาญการพิเศษ
หัวหน้าฝ่ายบริหารทั่วไป

- จัดทำแผนการพัฒนาสังคมกลุ่มเป้าหมายพิเศษ
- พัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศของกลุ่มเป้าหมาย
- ส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาองค์ความรู้ เพื่อการพัฒนาสังคมกลุ่มเป้าหมายพิเศษ
- จัดทำคำของบประมาณรายจ่ายประจำปี
- แผนปฏิบัติการราชการประจำปี และแผนงานอื่นที่เกี่ยวข้อง
- ติดตาม ประเมินผล และเผยแพร่การดำเนินงาน

นางสาววรินชา ทุ่งมีผล
นักพัฒนาสังคมชำนาญการพิเศษ
หัวหน้ากลุ่มนโยบายและแผนงาน

กลุ่มนโยบายและแผนงาน

กลุ่มพัฒนาราชการบนพื้นที่สูง

- ส่งเสริม สนับสนุน การพัฒนาศักยภาพและคุณภาพชีวิตของราชการบนพื้นที่สูง โดยประสานความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและต่างประเทศ
- สนับสนุนองค์ความรู้ในการปฏิบัติงานให้แก่ศูนย์พัฒนาราชการบนพื้นที่สูง และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
- พัฒนารูปแบบแนวทางการพัฒนาราชการบนพื้นที่สูง
- ส่งเสริมให้เกิดศูนย์การเรียนรู้ราชการบนพื้นที่สูง
- เผยแพร่วัฒนธรรมและวิถีชีวิตเกี่ยวกับราชการบนพื้นที่สูง
- จัดทำข้อเสนอแนะและผลักดันให้มีกฎหมาย กฎ ระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาราชการบนพื้นที่สูง
- ดำเนินโครงการพระธรรมจาริก
- ทำกับ ดูแล และประสานงานการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาราชการบนพื้นที่สูง

นายมรรค ศรีขาว
นักพัฒนาสังคมชำนาญการ
หัวหน้ากลุ่มพัฒนาราชการบนพื้นที่สูง

โครงสร้างและบทบาทภารกิจ

ส่วนกลาง 5 กลุ่มงาน และ 1 ฝ่าย

กลุ่มพัฒนานิคมนิคมสร้างตนเอง

- สนับสนุนให้สมาชิกนิคมสร้างตนเองมีที่อยู่อาศัย ประกอบอาชีพเป็นหลักแหล่ง และส่งเสริมให้มี **กรรมสิทธิ์** ในที่ดินเป็นของตนเองตามกฎหมายว่าด้วยการจัดที่ดินเพื่อการครองชีพ
- ส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาศักยภาพและคุณภาพชีวิตของสมาชิกนิคมสร้างตนเอง ทั้งทาง เศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม **แนวทางการพัฒนาสังคมให้กับสมาชิกนิคมสร้างตนเอง**
- ส่งเสริมให้เกิดศูนย์การเรียนรู้นิคมสร้างตนเอง
- **แก้ไขปัญหาค้ำมือเรียนและข้อพิพาทในพื้นที่**นิคมสร้างตนเองตามกฎหมายว่าด้วยการจัดที่ดินเพื่อการครองชีพ และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง
- **ปรับปรุงกฎหมาย ระเบียบ หลักเกณฑ์** ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของนิคมสร้างตนเอง
- กำกับ ดูแล และประสานงานการดำเนินงานของนิคมสร้างตนเอง

นายวัชร โทเสนต์
นักพัฒนาสังคมชำนาญการ
หัวหน้ากลุ่มพัฒนานิคมนิคมสร้างตนเอง

กลุ่มโครงการพระดำริ

- พัฒนารูปแบบ แนวทาง และส่งเสริมการดำเนินงานโครงการพระดำริ
- วางแผน ดำเนินงาน ประสานการดำเนินงานโครงการพระดำริกับทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง
- ติดตาม ประเมินผล เผยแพร่การดำเนินงาน
- สนับสนุนการดำเนินงานชุมชนโรงเรียนเพียง **หลวงตามพระดำริ**

นางรัชฎา ปาลกะวงศ์ ณ ออยุธยา
นักพัฒนาสังคมชำนาญการ
หัวหน้ากลุ่มโครงการพระดำริ

กลุ่มโครงการตามพระราชประสงค์ และโครงการตามพระราชดำริ

- สนับสนุนการดำเนินงานของ **คณะกรรมการ**โครงการหมู่บ้านสหกรณ์ฯ จ.เชียงใหม่ และคณะกรรมการโครงการหมู่บ้านสหกรณ์ฯ จ.ประจวบคีรีขันธ์ และ จ.เพชรบุรี
- **พัฒนาศักยภาพสมาชิก**ในพื้นที่โครงการหมู่บ้านสหกรณ์ฯ จังหวัดเชียงใหม่ ประจวบฯ และเพชรบุรี
- **บูรณาการความร่วมมือร่วมกับภาคีเครือข่าย**ในการพัฒนาสังคมและจัดสวัสดิการสังคมแก่สมาชิกโครงการ
- ดำเนินการใช้ประโยชน์ที่ดินตามระเบียบว่าด้วยการจัดที่ดินและการใช้ประโยชน์ที่ดินโครงการหมู่บ้านสหกรณ์
- **กำกับดูแลกิจการของน้ำพุร้อนฯ สันกำแพง** จังหวัดเชียงใหม่
- ส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินงานโครงการหลวง และโครงการขยายผลโครงการหลวงร่วมกับมูลนิธิโครงการหลวง สถาบันวิจัยและพัฒนาบนพื้นที่สูง (องค์การมหาชน) และเครือข่าย
- **จัดทำข้อมูลสารสนเทศของสมาชิก**ในพื้นที่โครงการหมู่บ้านสหกรณ์ฯ

นางสาวลักขมิ ศรีสมทรัพย์
นักพัฒนาสังคมชำนาญการพิเศษ
หัวหน้างานโครงการตามพระราชประสงค์
และโครงการตามพระราชดำริ

โครงสร้างกองพัฒนาสังคมกลุ่มเป้าหมายพิเศษ

นิคมสร้างตนเอง (43 แห่ง)

- ดำเนินการจัดที่ดินให้สมาชิกนิคมสร้างตนเองมีที่อยู่อาศัย ประกอบอาชีพเป็นหลักแหล่ง และมีกรรมสิทธิ์ในที่ดินเป็นของตนเอง
- ดำเนินการพัฒนาระบบสาธารณูปโภค พัฒนาพื้นที่ในเขตนิคมสร้างตนเอง
- ดำเนินโครงการพัฒนาศักยภาพและคุณภาพชีวิตของสมาชิกนิคมสร้างตนเอง ทั้งทางเศรษฐกิจ สังคม สวัสดิการสังคม และสิ่งแวดล้อม
- เป็นศูนย์การเรียนรู้รู้นิคมสร้างตนเอง
- ตรวจสอบข้อมูลและข้อเท็จจริง หรือแก้ไขข้อร้องเรียน หรือข้อพิพาทในพื้นที่นิคมสร้างตนเอง
- ดำเนินโครงการแก้ไขปัญหาดังกล่าว (ในนิคมสร้างตนเอง 7 แห่ง)

ส่วนภูมิภาค 63 หน่วยปฏิบัติการในพื้นที่

ศูนย์พัฒนาราชกรบนพื้นที่สูง (16 แห่ง)

- ดำเนินการส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาศักยภาพและคุณภาพชีวิตของราชกรบนพื้นที่สูง
- ประสานความร่วมมือในการพัฒนาสังคมและจัดสวัสดิการราชกรบนพื้นที่สูงในพื้นที่รับผิดชอบ
- ส่งเสริมสนับสนุนการดำเนินงานโครงการหลวง โครงการพระราชดำริ โครงการพระธรรมจาริก หรือโครงการอื่น ที่ได้รับมอบหมาย แก่ราชกรบนพื้นที่สูง
- ดำเนินการสำรวจและจัดทำข้อมูลพื้นฐานของศูนย์พัฒนาราชกรบนพื้นที่สูง และแผนพัฒนาราชกรบนพื้นที่สูงระดับจังหวัด
- เป็นศูนย์การเรียนรู้ราชกรบนพื้นที่สูง และถ่ายทอดองค์ความรู้การพัฒนาสังคมและสวัสดิการบนพื้นที่สูง ตามภูมิสังคม

ศูนย์ประสานงานโครงการหมู่บ้านสหกรณ์ (3 แห่ง)

- ประสานงาน และบูรณาการความร่วมมือกับคณะกรรมการและหน่วยงานในพื้นที่ โครงการพระราชดำริ เพื่อร่วมแก้ปัญหาและพัฒนาคุณภาพชีวิตให้แก่สมาชิกโครงการฯ
- รับผิดชอบดูแลการใช้ประโยชน์ในที่ดิน ตามระเบียบกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการว่าด้วยการจัดที่ดิน และการใช้ประโยชน์ในที่ดินโครงการหมู่บ้านสหกรณ์ พ.ศ. 2557
- ส่งเสริมพัฒนาเครือข่าย และภาคีทุกภาคส่วนในการพัฒนาสังคมและจัดสวัสดิการแก่สมาชิกโครงการ
- พัฒนาศักยภาพและพัฒนาคุณภาพชีวิตให้กับประชากรกลุ่มเป้าหมายในพื้นที่โครงการตามพระราชดำริ
- เป็นศูนย์กลางข้อมูลและสารสนเทศเกี่ยวกับการดำเนินงานตามโครงการพระราชดำริและสมาชิกโครงการ

พิพิธภัณฑ์เรียนรู้ราชกรบนพื้นที่สูง

- เป็นแหล่งรวบรวมผลงานวิชาการ และหลักฐานที่แสดงเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมของราชกรบนพื้นที่สูง
- เป็นสถานที่ส่งเสริม เผยแพร่ แสดง อัตลักษณ์ วัฒนธรรมและการจำลองวิถีชีวิตของราชกรบนพื้นที่สูง
- เป็นศูนย์แสดงและจำหน่ายสินค้าผลิตภัณฑ์ของราชกรบนพื้นที่สูง

ภารกิจหลัก

กองพัฒนาสังคมกลุ่มเป้าหมายพิเศษ

1

บริหารจัดการที่ดิน

การจัดที่ดินในนิคมสร้างตนเอง 43 แห่ง ตามพระราชบัญญัติจัดที่ดินเพื่อการครองชีพ พ.ศ. 2511 และที่แก้ไขเพิ่มเติม

การจัดที่ดินเพื่ออยู่อาศัย และทำการเกษตร พื้นที่โครงการตามพระราชประสงค์และโครงการตามพระราชดำริฯ โดยไม่มีกรรมสิทธิ์ในที่ดิน แต่สามารถใช้ประโยชน์ในที่ดินทำกินตกทอดถึงลูกหลานได้

2

การพัฒนาคุณภาพชีวิต

สมาชิกนิคมสร้างตนเอง

"สมาชิกนิคมสร้างตนเอง สามารถเข้าถึงบริการของรัฐ ตลอดจนมีคุณภาพชีวิตที่ดี อย่างยั่งยืน"

ราษฎรบนพื้นที่สูง

"กลุ่มเป้าหมายได้รับส่งเสริมการเข้าถึงสิทธิสวัสดิการขั้นพื้นฐาน เพื่อยกระดับและพัฒนาคุณภาพชีวิตกลุ่มชาติพันธุ์"

กลุ่มเป้าหมายพิเศษ

"กลุ่มเป้าหมายได้รับการพัฒนาศักยภาพและสามารถดำรงชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีส่วนร่วมในการบริหารจัดการชุมชน รวมถึงสามารถเข้าถึงบริการของรัฐและพึ่งตนเองได้อย่างยั่งยืน"

GOALS

"กลุ่มเป้าหมายเข้าถึงสวัสดิการสังคม และมีศักยภาพในการพึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืน"

กลุ่มเป้าหมาย ภายใต้ภารกิจ

กองพัฒนาสังคมกลุ่มเป้าหมายพิเศษ

สมาชิกนิคมสร้างตนเอง

01

บุคคลผู้ได้รับอนุญาตให้เข้าทำประโยชน์
ในนิคมสร้างตนเองเพื่อตั้งเคหสถานเช่าอยู่ประจำ
และประกอบอาชีพเป็นหลักแหล่ง
ตามพระราชบัญญัติจัดที่ดินเพื่อการครองชีพ พ.ศ. 2511

ราษฎรบนพื้นที่สูง

บุคคลหรือกลุ่มชาติพันธุ์ชาวเขาที่พักอาศัย
และดำรงชีพอยู่ในพื้นที่ที่มีความสูงจากระดับน้ำทะเล 500 เมตรขึ้นไป
ตามความลาดชันเกิน 35% และได้จัดทำทะเบียนไว้แล้วกับกรมการปกครอง
รวมถึงราษฎรพื้นราบที่อพยพเข้ามาตั้งถิ่นฐาน
และประกอบอาชีพอยู่บนพื้นที่สูงมาแล้ว ไม่ต่ำกว่า 3 ปี

02

กลุ่มเป้าหมายพิเศษ

03

- ราษฎรในพื้นที่โครงการหมู่บ้านสหกรณ์สันกำแพง อำเภอแม่อน
- ตามพระราชดำริ จังหวัดเชียงใหม่
- ราษฎรในพื้นที่โครงการตามพระราชประสงค์หมู่บ้านสหกรณ์ฯ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ และ จังหวัดเพชรบุรี
- เด็ก ครอบครัว ประชาชนทั่วไป และภาคีเครือข่ายในพื้นที่จังหวัดที่มีพรมแดนติดต่อกับประเทศเพื่อนบ้าน จำนวน 31 จังหวัด

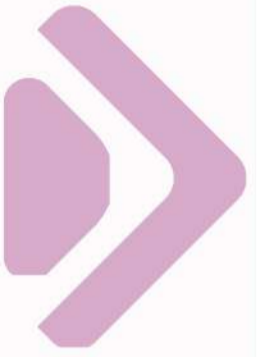
งานพัฒนานิคมสร้างตนเอง

ดำเนินงานในพื้นที่ นิคมสร้างตนเอง (43 แห่ง)

"แก้ไขปัญหาด้านที่ดินทำกินให้ประชาชนเข้าถึงบริการของรัฐ มีคุณภาพชีวิตที่ดี อย่างยั่งยืน"

แนวทางการปฏิบัติงาน

1

งานหนังสือสำคัญและสินเชื่อ

- การออกหนังสือแสดงการทำประโยชน์ (น.ค. 3) การบรรจุสมาชิกนิคมฯ
- การอนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในที่ดิน
- การขออนุมัติออกสำเนา น.ค. 3 แทนฉบับที่สูญหาย
- การขออนุมัติยกเลิกและออก น.ค. 3 ฉบับใหม่
- งานสินเชื่อของนิคมฯ

2

งานรังวัดที่ดินและแผนที่

- การจัดทำแผนงานสำรวจรังวัด
- การขออนุมัติส่งช่างสำรวจไปดำเนินการตามแผนฯ
- การจัดทำข้อมูล/แผนที่ แปลงที่ดินประเภทต่างๆ
- การตรวจสอบที่ดินเพื่อแก้ไขข้อพิพาท
- จัดทำและรวบรวมข้อมูล One Map และข้อมูลที่ดินนิคมฯ

3

งานจัดทรัพยากรนิคม

- การอนุญาตให้ใช้ที่ดินสงวนในเขตนิคมสร้างตนเอง
- การตรวจสอบความถูกต้องของสัญญาอนุญาตให้ใช้ที่ดิน บันทึกข้อตกลง
- การต่อสัญญา การโอนสิทธิ การรับสิทธิ ยกเลิกให้ใช้ที่ดินสงวนในเขตนิคม
- รวบรวมจัดทำรายงานการชำระเงินบำรุงกิจการนิคมฯ
- จัดทำข้อมูลผู้ได้รับอนุญาตใช้ที่ดินสงวนในเขตนิคมฯ

4

งานด้านการพัฒนา

- ออกแบบแนวทางการพัฒนาคุณภาพชีวิตสมาชิกนิคมสร้างตนเองและราษฎรในพื้นที่
- จัดทำข้อมูลนิคมสร้างตนเอง วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อการพัฒนางานนิคมสร้างตนเอง
- สนับสนุนการดำเนินงานนิคมสร้างตนเองทุกแห่ง
- พัฒนาระบบงานนโยบายและการบริการที่มีคุณภาพ
- ดำเนินโครงการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนใต้ (ในนิคมสร้างตนเอง 7 แห่ง)

กิจกรรม/โครงการที่มีการดำเนินการ

1. ปรับปรุงซ่อมแซมที่พักอาศัยให้แก่ครอบครัวคนยากจนในพื้นที่จังหวัดชายแดนใต้

2. บริหารจัดการที่ดิน

3. ส่งเสริมการพัฒนาสังคมด้วยระบบเศรษฐกิจเพิ่มมูลค่า (BCG and Traditional Attractions):

4. ส่งเสริมพื้นที่สีเขียวและสร้างมูลค่าเพิ่มรายได้ให้แก่ประชาชนในพื้นที่นิคมสร้างตนเอง

5. พัฒนาพื้นที่ตามรอยเบื้องพระยุคลบาทและเผยแพร่โครงการพระราชดำริ

Ends "สมาชิกนิคมสร้างตนเองมีความมั่นคงในอาชีพและที่ดินทำกิน ได้รับการพัฒนาคุณภาพชีวิตบนฐานการมีส่วนร่วมจนสามารถหลุดพ้นความยากจนอย่างยั่งยืน"

กลุ่มชาติพันธุ์ และชนเผ่าพื้นเมือง

กลุ่มชาติพันธุ์ (ETHNIC GROUPS)

ความหมาย

“กลุ่มชาติพันธุ์” หมายความว่า กลุ่มคนที่อาศัยอยู่เป็นกลุ่มเดียวกัน หรือหลายกลุ่ม ซึ่งมีถิ่นฐานในประเทศไทย และมีอัตลักษณ์และการสังสมทางวัฒนธรรม ภาษา วิถีชีวิต ภูมิปัญญา และความเชื่อตามจารีตประเพณีร่วมกัน

จำนวนกลุ่มชาติพันธุ์

ประเทศไทย มีจำนวนกลุ่มชาติพันธุ์กระจายอยู่ใน 67 จังหวัด จำนวน 56 กลุ่มชาติพันธุ์ ประชากร 6,100,000 คน

กระจายตัวตั้งถิ่นฐาน ตามนิเวศ วัฒนธรรมที่แตกต่างกัน เป็น 4 กลุ่ม

1. กลุ่มชาติพันธุ์บนพื้นที่สูง จำนวน 13 กลุ่ม
2. กลุ่มชาติพันธุ์ในป่า จำนวน 2 กลุ่ม
3. กลุ่มชาติพันธุ์พื้นราบ จำนวน 38 กลุ่ม
4. กลุ่มชาติพันธุ์บนเกาะแก่งและชายฝั่ง จำนวน 3 กลุ่ม

ชนเผ่าพื้นเมือง (INDIGENOUS PEOPLES)

ความหมาย

ชนเผ่าพื้นเมือง ยังไม่ได้มีการกำหนดนิยามที่เป็นที่ยอมรับในระดับสากล กล่าวคือ ในปฏิญญาแห่งสหประชาชาติว่าด้วยสิทธิชนเผ่าพื้นเมือง ซึ่งได้รับการรับรองโดยสมัชชาใหญ่แห่งสหประชาชาติ เมื่อวันที่ 13 กันยายน 2550 ก็ไม่ได้ปรากฏนิยามด้วยเช่นกัน

สำหรับประเทศไทย แม้ว่ารัฐบาลจะได้รับรองปฏิญญาแห่งสหประชาชาติว่าด้วยสิทธิชนเผ่าพื้นเมืองแล้ว แต่เนื่องจากในบริบทของประเทศไทย ไม่ปรากฏว่ามีชนเผ่าพื้นเมืองอาศัยอยู่ในพื้นที่ เนื่องจากประชาชนและกลุ่มชาติพันธุ์ในประเทศไทยต่างก็อาศัยอยู่ในประเทศไทยในระยะเวลาเดียวกัน และไม่ได้รับผลกระทบจากความไม่เป็นธรรมที่เกิดจากการต้องเป็นอาณานิคมของชาติอื่น

ในเบื้องต้น สภาชนเผ่าพื้นเมือง (องค์กรภาคเอกชน) ได้มีการกำหนดนิยามของชนเผ่าพื้นเมือง ไว้ดังนี้

“ชนเผ่าพื้นเมือง” หมายความว่า บุคคลหรือกลุ่มชาติพันธุ์ที่ตั้งถิ่นฐานร่วมกัน โดยมีวิถีปฏิบัติตามจารีตประเพณีที่สืบทอดจากบรรพบุรุษ เป็นกลุ่มคนที่มีความสืบเนื่องทางประวัติศาสตร์ ตลอดจนมีภาษาและแบบแผนทางวัฒนธรรมของตนเองมาจนถึงปัจจุบัน อาศัยอยู่ในพื้นที่ใดพื้นที่หนึ่งหรือหลายพื้นที่ และพึ่งพาผูกพันกับทรัพยากรในพื้นที่นั้น ๆ มิได้เป็นกลุ่มคนจรกึ่งทางเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และวัฒนธรรม และพิจารณาตนเองว่ามีความแตกต่างไปจากภาคส่วนอื่น ๆ ของสังคม มีความมุ่งมั่นที่จะ อนุรักษ์ พัฒนา และสืบทอดวิถีชีวิต อัตลักษณ์ระบบภูมิปัญญาสู่คนรุ่นอนาคต อันเป็นไปตามแบบแผนทางวัฒนธรรม สถาบันทางสังคม และระบบนิติธรรมของตน รวมทั้งเป็นกลุ่มที่รักษาสันติวัฒนธรรม อันเป็นแนว ปฏิบัติตามจารีตประเพณี ยิ่งกว่านั้นยังระบุตนเองว่าเป็นชนเผ่าพื้นเมือง พร้อมทั้งได้รับการยอมรับจากกลุ่มอื่น ๆ และได้ขึ้นทะเบียนเป็นองค์กรชนเผ่าพื้นเมืองไว้กับสภาฯ แล้ว

ที่มาของนิยาม “ชนเผ่าพื้นเมือง” : หนังสือรู้จักชนเผ่าพื้นเมือง และสภาชนเผ่าพื้นเมืองแห่งประเทศไทย สำนักงานสภาชนเผ่าพื้นเมืองแห่งประเทศไทย (สขพ.)

งานพัฒนาราชกรบนพื้นที่สูง

ราชกรบนพื้นที่สูงเข้าถึงสวัสดิการ
พัฒนาสู่การพึ่งพาตนเอง
บนฐานการมีส่วนร่วม

กลุ่มชาติพันธุ์ ที่อยู่ในความรับผิดชอบของกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ
จำนวน 10 กลุ่ม ประกอบด้วย กะเหรี่ยง, ม้ง, เมี่ยน (เย้า), ลีซู, อาข่า, (ฮักอ),
ลาหู่ (มูซอ), ขมุ, ลัวะ, ถิ่น, และมลาบรี

แนวทางการปฏิบัติงาน

- 1 ส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม และสนับสนุน
การยกระดับคุณภาพชีวิตราชกรบนพื้นที่สูง
- 2 ส่งเสริมทุนทางสังคม รายได้ วิถีชีวิต
และอัตลักษณ์ชุมชนบนพื้นที่สูง
- 3 เสริมพลังทางสังคมและภาคีเครือข่าย
- 4 พัฒนาการบริหารจัดการและองค์ความรู้
ด้านการพัฒนาสังคมบนพื้นที่สูง

กิจกรรม/โครงการที่มีการดำเนินการ

- 1.จัดบริการตามโครงการพระธรรมจาริก
- 2.ส่งเสริมการพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชนบนพื้นที่สูง
- 3.ส่งเสริมการเรียนรู้สู่การพัฒนาสังคมบนพื้นที่สูง
- 4.ส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามวิถีอัตลักษณ์ชุมชนบนพื้นที่สูง
- 5.พัฒนาชุมชนบนพื้นที่สูงสู่ผู้ประกอบการรุ่นใหม่

Ends: "ราชกรบนพื้นที่สูง
มีคุณภาพชีวิตที่ดี
สอดคล้องกับภูมิสังคม"

งานโครงการตามพระราชประสงค์ พระราชดำริ และโครงการหลวง

"กลุ่มเป้าหมายได้รับการพัฒนาศักยภาพ
และสามารถดำรงชีวิตตามหลักปรัชญา
ของเศรษฐกิจพอเพียง มีส่วนร่วม
ในการบริหารจัดการชุมชน
รวมถึงสามารถเข้าถึงบริการ"

แนวทางการปฏิบัติงาน กิจกรรม/โครงการที่มีการดำเนินการ

1

โครงการตามพระราชประสงค์และโครงการตามพระราชดำริ

- โครงการหมู่บ้านสหกรณ์สันกำแพงอำเภอแม่อน ตามพระราชดำริ จังหวัดเชียงใหม่
- โครงการตามพระราชประสงค์หมู่บ้านสหกรณ์ห้วยสัตว์ใหญ่ ป่าตึง ป่าละอู หุบกะพง ดอนขุนห้วย หนองพลับ-กลัดหลวง จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ และจังหวัดเพชรบุรี

2

โครงการหลวง

- บูรณาการทำงานร่วมกับมูลนิธิโครงการหลวงสถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง (องค์การมหาชน) และหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง จำนวน 13 แห่ง ในการสนับสนุนการดำเนินโครงการหลวง พัฒนาชีวิตความเป็นอยู่ ลดการปลูกฝิ่น และฟื้นฟูป่าต้นน้ำลำธารผ่านโครงการต่างๆ

3

โครงการแว่นตาผู้สูงอายุในสมเด็จพระเทพรัตนฯ

- ร่วมกับมูลนิธิสงเคราะห์เด็กของสภากาชาดไทย และห้างแว่นก๊อบเจอร์รี่ เพื่อกำหนดแผนการดำเนินงานประจำปี และจัดโครงการส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินงานตามแผนประจำปี

งานโครงการพระดำริ

"กลุ่มเป้าหมายมีทักษะชีวิต ทักษะทางสังคม และทักษะอาชีพ ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง สามารถนำไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้ "

แนวทางการปฏิบัติงาน กิจกรรม/โครงการที่มีการดำเนินการ

1

โครงการพัฒนาคุณภาพชีวิตกลุ่มเป้าหมายพิเศษในพื้นที่ชายแดน

- สนับสนุนกิจกรรมเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตกลุ่มเป้าหมายพิเศษในพื้นที่ชายแดน ชุมชนเพียงหลวง จำนวน 24 จังหวัด

วัตถุประสงค์

- เพื่อให้กลุ่มเป้าหมายพิเศษได้รับการพัฒนาทักษะชีวิต ทักษะทางสังคม และทักษะอาชีพ ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
- เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้กลุ่มเป้าหมายเข้าถึงสิทธิและสวัสดิการสังคมต่าง ๆ ด้วยการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายทุกภาคส่วน

วิธีดำเนินงาน

- โอนจัดสรรงบประมาณให้หน่วยงานที่รับผิดชอบโครงการฯ โดยส่วนกลางกำกับ ประสานงาน ให้คำแนะนำ และติดตามผลการดำเนินงานเป็นประจำทุกเดือน รวมทั้งจัดกิจกรรม/โครงการเพื่อเสริมสร้างทักษะการปฏิบัติงานให้ผู้ประสานงานโครงการฯ อย่างน้อย 1 กิจกรรม/โครงการ

แนวทางการขับเคลื่อนโครงการ

สร้างพลเมือง
แห่งอนาคต

สุขวิถีด้วยวิถี
พอเพียง

สานพลัง
เครือข่าย

สร้างสังคม
แห่งโอกาส

5x5 ฝ่าวิกฤตประชากร

LET'S TURN THE TIDE

นโยบายสำคัญ
ระดับกระทรวง

Flagship | 03 สร้างงาน สร้างรายได้ พัฒนาคุณภาพชีวิตคนเปราะบาง

เป้าหมายสูงสุด

คนเปราะบางสร้างอาชีพ สร้างรายได้ ยกระดับการพัฒนาคุณภาพชีวิตอย่างยั่งยืน

วัตถุประสงค์

เพื่อส่งเสริมการสร้างงาน สร้างรายได้ และพัฒนาคุณภาพชีวิตให้แก่คนเปราะบาง
ตัวชี้วัดของ Flagship 1. จำนวนคนเปราะบางมีงาน และมีรายได้เพิ่มขึ้น ร้อยละ 10
2. จำนวนกลุ่มเป้าหมายที่ได้รับการพัฒนาคุณภาพชีวิต

ผลลัพธ์

คนเปราะบางสามารถสร้างอาชีพเพื่อเพิ่มรายได้ และเข้าถึงสิทธิสวัสดิการในทุกมิติแบบองค์รวม รวมทั้งได้รับการพัฒนาคุณภาพชีวิตอย่างยั่งยืน

กิจกรรม 2 กิจกรรมที่ กพพ. ร่วมขับเคลื่อน

โครงการนิคม NEXT (ชุมชนนิคมนำอยู่)

- ขยายผลการสร้างอาชีพ รายได้/สวัสดิการ
เต็มเต็ม ในพื้นที่ 20 นิคมสร้างตนเอง
(รวม 25 นิคมสร้างตนเอง)
- พัฒนาศักยภาพและสร้างมูลค่า
ทางเศรษฐกิจ เกี่ยวกับการผลิตภัณฑ์
การเกษตร การปศุสัตว์ และหัตถกรรม
- สมาชิกนิคมและราษฎร ได้รับการแก้ไข
ปัญหาความจนข้ามรุ่น มีความรู้ทักษะ
และความรู้การสร้างรายได้

ผู้รับผิดชอบ

ทุกกรม

ด้านอาชีพและ
รายได้

ด้านสตรีและครอบครัว

ด้านเด็กและเยาวชน

ด้านคนพิการ

ด้านผู้สูงอายุ

5
COMPONENT

โครงการส่งเสริมและพัฒนาทักษะอาชีพ สู่การสร้างมูลค่าทางการตลาด แบบเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม (BCG : Green Marketing)

- พัฒนาคุณภาพชีวิตสมาชิกนิคมสร้างตนเอง
ราษฎรบนพื้นที่สูง และกลุ่มเป้าหมายพิเศษ
ด้วยระบบเศรษฐกิจเพิ่มมูลค่าตามโมเดลเศรษฐกิจ
BCG (B = Bio Economy, C = Circular
Economy, G = Green Economy)
- เกิดการพัฒนาสังคมด้วยระบบเศรษฐกิจเพิ่มมูลค่า
ให้กลุ่มเป้าหมายมีรายได้เพิ่มขึ้น กระจายรายได้
สู่ชุมชน ลดความเหลื่อมล้ำชุมชนเกิดความเข้มแข็ง

ผู้รับผิดชอบ

กพพ. พส.

กองพัฒนาสังคมกลุ่มเป้าหมายพิเศษ
กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ

Q&A
Thank You
For Your Attention

